

روند اسکان کوچی ها در افغانستان و تاثیر آن بر منازعه

داکتر انتونیو جیستوزی
سرطان ۱۳۹۸

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
گزارش کوتاه نظارتی

روند اسکان کوچی ها در افغانستان و تاثیر آن بر منازعه

داکتر انتونیو جیستوزی

سرطان ۱۳۹۸

شماره استندرد بین المللی کتاب

۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۱-۳۵-۸

مترجم:

عزیزالله اسفندیاری

کد نشریه:

د ۱۹۰۵

عکس روی جلد:

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

© ۱۳۹۸ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

این نشریه میتواند فقط برای اهداف غیر تجارتي و درصورت یادآوری نویسنده و منبع نقل و قول استناد و یا تکثیر گردد. نظریات ذکر شده در این نشریه مربوط به نویسنده میشود و انعکاس دهنده نظریات AREU نمیباشد. تمام حقوق ناشر محفوظ است. هرگاه این نشریه چاپ مجدد، ذخیره و یا به صورت برقی به دسترس گذاشته میشود، باید خط ارتباطی به سایت انترنتی AREU (www.areu.org.af) در آن چاپ و یا روی صفحه انترنتی گذاشته شود. برای هر گونه استفاده که در بالا مشخص نگردیده است، باید اجازه قبلی به صورت تحریری از شرکت ناشر، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با ارسال ایمیل به areu@areu.org.af یا با تماس گرفتن با ۲۰ ۲۲۱ ۳۴ ۱۵ (+۹۳) اخذ گردد.

فهرست مطالب

ب	درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان .....
۱	مقدمه .....
۲	تجربیات گذشته اسکان کوچی ها .....
۳	اسکان کوچی ها پس از ۲۰۰۱ .....
۳	عوامل محرک اسکان کوچی ها .....
۳	عامل ۱: ضرورت اقتصادی/فقر .....
۴	عامل ۲: بهبود دسترسی به آموزش و مراقبت صحی .....
۴	عامل ۳: ایجاد اجتماع پیوسته تر .....
۵	عامل ۴: انباشت مالی و کسب مهارت های جدید .....
۶	مطالعات موردی: امکان اسکان کوچی ها و تاثیر آن بر منازعه .....
۶	مناطق اسکان دارای مجوز دولتی .....
۶	شهرک سناتور حاجی جنت گل .....
۸	قضیه وزیر کاریز، خوشی .....
۱۰	مناطق اسکان غیر مجاز .....
۱۰	قضیه کوچی آباد، شهرک حاجی نبی در غرب کابل .....
۱۱	قضیه دشت خاکه، ولسوالی برکی برک ولایت لوگر .....
۱۲	یافته های اصلی .....
۱۳	نتیجه گیری .....

درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان یک نهاد مستقل تحقیقاتی مستقر در کابل می باشد که در سال ۲۰۰۲ با همکاری جامعه بین المللی در افغانستان تاسیس گردید. هدف این نهاد تحقیقاتی انجام و عرضه تحقیقات با کیفیت عالی، مبنی بر شواهد، مرتبط با پالیسی و انتشار نتایج حاصله آنها و همچنان ترویج فرهنگ پژوهش و مطالعه می باشد. طبق گزارش پوهنتون پنسیلوانیا، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان منحیث یک نهاد پژوهشی دارای جایگاه عالی در افغانستان بوده و در بین نهاد های پژوهشی در آسیای میانه در رده پنجم قرار دارد. این نهاد با پالیسی سازان، جامعه مدنی، محققان و محصلان به منظور تحقق اهداف خویش ارتباط برقرار می نماید تا استفاده از نشرات مبنی بر شواهد و کتابخانه این واحد ترویج یافته، ظرفیت تحقیقی آنها تقویت شود و فرصت ها برای بازتاب اندیشه ها، مناظره ها و تحلیل ها ایجاد گردد. واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان توسط هیأت مدیره اداره می شود که متشکل از نمایندگان ادارات تمویل کننده، سفارتخانه ها، سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های چندجانبه، جامعه مدنی و کارشناسان مستقل می باشد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان برنده جایزه بهترین نهاد تحقیقاتی بین المللی سال ۲۰۱۸ مجله پراسپکت بریتانیا (Prospect Magazine) گردیده است.

تمویل کننده اساسی:

نهاد انکشافی بین المللی سویدن (SIDA) Swedish International Development Cooperation Agency

تمویل کنندگان برنامه ها:

پروژه های مشخص واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۲۰۱۹ توسط نهاد های بین المللی ذیل تمویل گردیده است:

European Union (EU), Global Challenges Research Fund (GCRF), Norwegian Institute of International Affairs (NUPI), Central Asia Regional Economic Cooperation Institute (CAREC), Institute for Integrated Transitions (IFIT), UN Women and Save the Children.

همچنان این اداره عضویت شبکه های جهانی ذیل را دارا می باشد:

the RESOLVE Network, Global Challenge Research Fund (GCRF), The School of Oriental and African Studies (SOAS), Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), A Conflict Sensitive Unpacking of The EU Comprehensive Approach to Conflict and Crisis Mechanism (EUNPACK), ADB- Asian Think Tanks Network (ATTN) and The Regional Environmental Centre for Central Asia (CAREC).

در مورد نویسندگان:

و ارزیابی افغانستان، تحقیقات ذیل را به رشته تحریر درآورده است: سی سال منازعه (۲۰۱۲)، انحصار کلی انعطاف پذیر: وضعیت اقتصادی - سیاسی شامل افغانستان ۲۰۰۱ و بعد از آن (۲۰۱۲)، اردوی ملی افغانستان: چالش های پایداری فراتر از مسائل مالی (۲۰۱۴)، سیاسی سازی لیسسه های افغانستان (۲۰۱۵)، رسیدن به نقطه غلیان: فعالیت گرای لیسسه ها در افغانستان (۲۰۱۵)، اردوی ملی افغانستان بعد از نیروهای کمک امنیتی بین المللی (۲۰۱۶)، خلاصه ای در مورد منازعه کوچی- زمین داران در افغانستان (۲۰۱۷)، نوع شناسی منازعه کوچی-ده نشین در افغانستان (۲۰۱۸)، و نقش دولت افغانستان در مدیریت کوچی نشینی و منازعات میان کوچی ها-ده نشینان (۲۰۱۹). داکتر جیستوزی دوکتورای خویش را از پوهنتون اقتصاد لندن در رشته روابط بین الملل و لیسانس خود را در رشته تاریخ معاصر از پوهنتون بولنیا به دست آورده است.

پیشگفتار

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان افتخار دارد که این گزارش کوتاه را که توسط داکتر انتونیو جیستوزی و به حمایت سخاوتمندانه مالی اتحادیه اروپا تهیه گردیده است، ارائه میدارد. این تحقیق بخشی از پروژه تحقیقاتی سه جانبه در مورد مدیریت منابع طبیعی است که توسط اتحادیه اروپا تمویل گردیده است.

تحقیق حاضر مکمل سلسله ای از نشرات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در باره کوچ نشینی در افغانستان است. این نشرات شامل تحقیقی در باره نقش دولت در مدیریت منازعه کوچی-ده نشین و نوع شناسی منازعه کوچی-دهقان و نیز گزارش یافته های اولیه تحقیقی است که در آغاز پروژه منتشر شده است. خواننده می تواند برای دانستن تعریف (کوچی) در افغانستان که در این پروژه به کار برده می شود و بحث مربوط به چشم انداز عمومی کوچ نشینی در افغانستان، به گزارش یافته های اولیه مراجعه کند. همه مطالعات موردی در این گزارش کوتاه اسکان کوچی های پشتون را تحت پوشش قرار میدهند زیرا این اکثریت قاطع اسکان کوچی ها در افغانستان را تشکیل می کند.

این گزارش نخست تجارب اسکان قبل از سال ۲۰۰۱ را تحت پوشش قرار میدهد و بعداً خلاصه اسکان بعد از سال ۲۰۰۱ را ارائه میکند البته قبل از مرور بر چهار مقاله موردی در باره اسکان کوچی ها که همه از منازعات با باشندگان محل متاثر شده اند.

در مجموع، برای تهیه این گزارش کوتاه، با ۱۶ کوچی ساکن (چهار نفر در هر منطقه، که همه مرد و از رهبران محلی کوچی ها اند) در سال ۲۰۱۹ مصاحبه صورت گرفته است. ما به صورت عمدی تنها روی کوچی ها تمرکز کردیم (و با جوامع ساکن مجاور کوچی ها مصاحبه نکردیم) زیرا هدف ما دریافت دیدگاه مردم از داخل اجتماعات کوچی ها در باره عوامل تاثیرگذار بر مساله اسکان بود. ما با این پیش فرض شروع به کار کردیم که نظر جوامع ساکن (ده نشین) در مناطق اطراف آن نسبت به اسکان های کوچی ها منفی است.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان از حمایت همه جانبه افرادی که پیش نویس این گزارش را برای غنای بیشتر این تحقیق مرور نموده اند و از داکتر انتونیو برای انجام تحقیقات خستگی ناپذیر شان در افغانستان، ابراز قدر دانی مینماید.

با احترام

داکتر اورخالا نعمت

رییس واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

مقدمه

این گزارش کوتاه (Watching Brief) بخشی از پروژه واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان است که با همکاری مالی اتحادیه اروپا اجرا می شود. تحقیق حاضر مکمل سلسله ای از نشرات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در باره ی کوچشینی در افغانستان است. این نشرات شامل تحقیقی در باره نقش دولت در مدیریت منازعه کوچی-دهنشین و نوع شناسی منازعه کوچی-دهقان و نیز گزارش یافته های اولیه تحقیقی است که در آغاز پروژه منتشر شد. خواننده می تواند برای دانستن تعریف (کوچی) در افغانستان که در این پروژه به کار برده می شود و بحث مربوط به چشم انداز عمومی کوچشینی در افغانستان به گزارش یافته های اولیه مراجعه کند. در تمام مطالعات موردی در این گزارش کوتاه اسکان کوچی های پشتون را تحت پوشش قرار میدهند، زیرا آنها قسمت بزرگ اسکان کوچی ها در افغانستان را تشکیل میکنند.

اسکان کوچی ها اغلب از سوی سیاست گذاران به مثابه روشی برای ادغام کامل کوچی ها در جامعه افغانستان، ارائه خدمات به آنها و مهار منازعه کوچی-دهنشین تلقی شده است. در حقیقت، بسیاری از کوچی ها هم اکنون به زندگی ثابت روی آورده اند، گاهی در نتیجه طرح های حکومتی، اما در اکثر موارد در نتیجه فرایندهای خود انگیخته.

این گزارش کوتاه، روی احتمال و چگونگی تاثیر اسکان کوچی ها بر منازعه کوچی-دهنشین تمرکز می کند تا مشخص شود که آیا اسکان کوچی ها می تواند سیاست مناسبی برای کاهش منازعه کوچی-ده نشین باشد یا خیر. این مساله از طریق چهار مطالعه موردی زیستگاه های کوچی ها بررسی می شود: دو مورد اسکان تحت حمایت دولتی و دو مورد اسکان خود انگیخته. این مطالعات اطلاعاتی را در باره پیشینه زیستگاه های مشخص ارائه می کند، امکان اسکان را مورد بحث قرار می دهد و تاثیر آن بر منازعه کوچی-دهنشین را بررسی می نماید. موقعیت این زیستگاه ها به صورت آگاهانه طوری انتخاب شده است که دو زیستگاه مورد مطالعه در مجاورت هم قرار داشته باشند: یک مورد اسکان خودانگیخته و یک مورد اسکان تحت حمایت دولت در ولایت کابل (حاجی جنت گل و کوچی آباد) و دو مورد مشابه در ولایت لوگر (وزیر کاریز و دشت خاکه). کابل و لوگر به این دلیل انتخاب شدند که دو منطقه مهم سکونت کوچی ها استند.

این گزارش نخست تجارب اسکان قبل از سال ۲۰۰۱ را تحت پوشش قرار میدهد و بعداً خلاصه اسکان بعد از سال ۲۰۰۱ را ارائه میکند البته قبل از مرور کردن چهار مقاله موردی اسکان کوچی ها که همه از منازعات با باشندگان محل متاثر شده اند. در مجموع، برای تهیه این گزارش کوتاه، با ۱۶ کوچی ساکن (چهار نفر در هر منطقه، که همگی مرد و از رهبران محلی کوچی ها اند) در سال ۲۰۱۹ مصاحبه شده است. ما به صورت عمدی تنها روی کوچی ها تمرکز کردیم (و با جوامع ساکن مجاور کوچی ها مصاحبه نکردیم) زیرا هدف ما دریافت دیدگاه مردم از داخل اجتماعات کوچی ها در باره عوامل تاثیرگذار بر مساله اسکان بود. ما با این پیش فرض شروع به کار کردیم که نگاه جوامع ساکن (دهنشین) در مناطق اطراف آن نسبت به زیستگاه های کوچی ها منفی است.

۱. انتونو جیستوزی، «نقش دولت افغانستان در مدیریت کوچشینی و منازعه کوچی-ده نشین» (کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، جنوری ۲۰۱۹): انتونو جیستوزی، نوع شناسی منازعه کوچی-ده نشین در افغانستان (کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، جنوری ۲۰۱۸): انتونو جیستوزی، «ترسیم منازعه کوچی-ده نشین در افغانستان» (کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، جولای ۲۰۱۷).

تجربیات گذشته اسکان کوچی ها

ایده اسکان کوچی ها در افغانستان بحث جدیدی نیست. در جریان پادشاهی عبدالرحمان و جانشین اش حبیب الله دوم، اسکان کوچی ها، مانند بسیاری از مسایل دیگر، ابزار سیاسی بود برای گسترش قدرت حکومت مرکزی در مناطقی که کنترل حکومت بر آن ضعیف بود و به همین دلیل مقاومت و برخورد در پی داشت. در این دوره، به کوچی ها و جوامع نیمه کوچی در میان جمعیت متخاصم زمین داده می شد تا کوچی ها را به حامیان حکومت مرکزی بدل کند. این ساکنین تا حدود زیادی نیمه کوچی باقی ماندند.^۲

در زمان سلطنت نادرشاه و ظاهرشاه، سیاست جدیدی در باره آبیاری مناطق صحرایی و آبادسازی آن به هدف افزایش تولید زراعتی روی دست گرفته شد. به بسیاری از کسانی که در جریان این طرح اسکان داده شدند، کوچی ها بودند، مانند دره هلمند از ۱۹۴۶-۱۹۷۹. به هر صورت، به دلیل مشکلات عدیده ای به شمول انجینیروی، خاک و اندازه ناکافی زمین، تنها بخشی از این طرح ها موفق شد.^۳

پس از آن، کوچی ها از اصلاحات ارضی نیز سود بردند، اصلاحاتی که از ۱۹۷۸ به بعد از سوی رژیم چپ گرای که در نتیجه کودتا به قدرت رسیده بود، تطبیق شد. برخی از کوچی ها در جریان اصلاحات زمین گرفتند اما باز هم این اصلاحات تا حد زیادی ناموفق بود و با چالش های گسترده ای روبرو شد.^۴

یکی از پیامدهای فرایند نوسازی عمومی در افغانستان این بود که سیاست گذاران کوچنشینی را به مثابه یک ناپهنجاری تاریخی پیشا مدرن می دانستند که باید نابود شود یا سازمان یابد، نوعا از طریق اسکان و تحول سبک زندگی کوچی مطابق مفاهیم مدرن سازمان اجتماعی و تقسیم کار. برای اسکان کوچی ها، می توان زیربنا ایجاد کرد تا، از جمله، فنون پرورش حیوانات، استفاده از مراتع و بازاریابی تولیدات حیوانی به صورت بهینه ممکن شود.^۵

با این حال، اسکان کوچی ها مستقل از دولت حتی قبل از ۲۰۰۱ و به خصوص در دهه ۱۹۹۰ اتفاق افتاد. مطالعه میدانی کوچی ها در ولایت کابل که از سوی سامویل هال (Samuel Hall) انجام شد، نشان داد در حالی که تنها ۰.۷ درصد کوچی ها در سال های ۱۹۷۱-۱۹۸۰ ساکن شدند و تنها ۲.۱ درصد بین سال های ۱۹۸۱-۱۹۹۰ به زندگی ثابت روی آوردند، دهه ۱۹۹۰ شاهد سرعت چشم گیری از اسکان کوچی ها بود: ۱۱.۴ درصد کوچی ها در این دهه به زندگی ساکن رو آوردند. این حجم نمونه قطعا نمی تواند از اوسط ملی نمایندگی کند اما هیچ اطلاعات دیگری در مورد الگوهای اسکان قبل از ۲۰۱۱ وجود ندارد. به نظر می رسد منازعه ای پس از ۱۹۷۸ یکی از عوامل اجباری قطع مهاجرت و اسکان بسیاری از کوچی ها بوده است، حد اقل به صورت موقت، اکثرا در اردوگاه های پناهندگان در پاکستان. در اواخر دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، بخش هایی از کشور از دسترس کوچی ها خارج بود و بسیاری از آنها مجبور به انتخاب زندگی ثابت شدند.

۲ لیز آلدن ویلی، «بحران در مالکیت بر زمین» (کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، ۲۰۰۳)، ص ۴۰

۳ ویلی، «بحران مالکیت بر زمین» ص ۴۱

۴ ویلی، «بحران مالکیت بر زمین» ص ۴۷-۴۸

۵ هرمن کروتزمن و استیفن شوت، «مشترکات اختلافی - تضاد گوناگون مالداران در شمال افغانستان» اردکوند، ج ۶۵، شماره ۲: ۱۱۹-۹۹ (۲۰۱۱)، ص ۱۰۴

۶ «مطالعه جمعیت کوچی در منطقه شهر نو کابل» (کابل: سامویل هال، ۲۰۱۲)، جدول ۳.۱

اسکان کوچی ها پس از ۲۰۰۱

هرچند مسئله اسکان کوچی ها، چنانچه در بالا ذکر شد، برای قرن ها در افغانستان ادامه داشته است، ولی پس از سال ۲۰۰۱، شتاب گرفت. بخشی از این ماجرا شاید ناشی از شرایط اقتصادی، سیاسی و محیط زیستی باشد. تحقیق سال ۲۰۰۵ تحت عنوان 'ارزیابی ملی چند سکتوری کوچی ها' نشان داد که ۱۵ درصد کوچی ها به صورت دائمی ساکن شده اند.^۷ ریاست کوچی ها که در سال ۲۰۰۶ تاسیس شد، نتوانسته است سروی جدیدی را در باره کوچی ها راه اندازی کند اما تخمین ها حاکی از آن است که در سال ۲۰۱۹، ۴.۵-۵ میلیون کوچی در کشور وجود دارند. از این میان، حدود ۱۵۰،۰۰۰-۲۲۰،۰۰۰ نیمه کوچی اند در حالی که به نظر می رسد کوچنشینی کامل در این دوره به صورت مطلق از بین رفته است. این مساله بیانگر کاهش شدید کوچنشینی در دوره پس از ۲۰۰۱ است، حتی اگر همه این ارقام مبالغه آمیز باشد.^۸

مطالعه ای که از سوی سامویل هال انجام شده همچنان نشان داد که پروسه اسکان میان کوچی ها در ولایت کابل پس از ۲۰۰۱ شتاب گرفته است. در حالی که پیش از ۲۰۰۱ تنها ۱۴.۲ درصد کوچی های کابل ساکن شده بودند، در سال های ۲۰۰۱-۲۰۰۶، ۴۴.۳ درصد و در دوره ۲۰۰۷-۲۰۱۱، ۴۱.۴ درصد آنها به زندگی ثابت رو آوردند.^۹ کسانی که در جریان این پروژه واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با آنها مصاحبه شد تایید کردند که گرایش به سمت اسکان ظاهرا سرعت گرفته است.^{۱۰}

عوامل محرک اسکان کوچی ها

مصاحبه شوندهگان چهار مطالعه موردی، بدون تفکیک جدی بین زیستگاه های مجاز دولتی و سایر زیستگاه ها، مسایل آتی را علل اسکان کوچی ها خواندند: خشکسالی، منازعه با دهنشین ها، سطح فزاینده خشونت در کشور، مریضی مواسی، و البته، جنگ و ناامنی.

مطالعه سامویل هال یافته های مشابهی داشته است: خشکسالی، نبود منابع آبی و عدم دسترسی به چراگاه شایع ترین علل اسکان کوچی ها گفته شده است.^{۱۱} جنگ جاری نیز از سوی ۴۷ درصد مصاحبه شوندهگان تحقیق سامویل هال به عنوان دلیلی برای اسکان گفته شده است، در حالی که ۴۵ درصد مصاحبه شوندهگان جذابیت سبک زندگی ثابت را، با اشاره خاص به آموزش کودکان و خدمات صحتی، به عنوان دلیل اسکان شان عنوان کرده اند.^{۱۲}

عامل ۱: ضرورت اقتصادی/فقر

یک خانواده کوچی برای تامین پایدار سبک زندگی کوچنشینی نیازمند ۴۰-۵۰ راس حیوان (نوعا گوسفند) است. زمانی که شمار حیوانات گله به کم تر از این عدد برسد، تنها چند سال طول می کشد تا خانواده کوچی مجبور به اسکان شود. کوچی ها اغلب برای خریدن زمین باید حیوانات بیشتری بفروشند، و در نتیجه وابستگی شان به سایر انواع فعالیت های اقتصادی برای بقا، افزایش می یابد.^{۱۳}

۷ فراوک دی ویتر، ارزیابی ملی چند سکتوری کوچی ها، (کابل: وزارت احیا و انکشاف دها، می ۲۰۰۵)

۸ مصاحبه با یکی از مسئولان ریاست کوچی ها، کابل، می ۲۰۱۹

۹ (مطالعه جمعیت کوچی)، جدول ۳.۱

۱۰ جیستوزی، 'ترسیم کوچی-دهقان'.

۱۱ 'مطالعه جمعیت کوچی' ص ۲۶-۲۵

۱۲ 'مطالعه جمعیت کوچی'، ص ۲۶-۲۵

۱۳ Hervé Nicolle, "Qu'elle était verte ma vallée L'avenir sans terre des populations Kuchi dans le district de Deh Sabz" (Revue de Mondes Musulmans et de la Méditerranée, ۲۰۱۳, ۱۲۳, p. ۲۳۶-۲۳۵).

عامل ۲: بهبود دسترسی به آموزش و مراقبت صحی

مصاحبه شوندهگان تایید کرده اند که اسکان کوچی ها زمینه دسترسی به خدمات صحی و آموزشی را که قبلا برای آنها دشوار بود، میسر می سازد^{۱۴}. این عامل احتمالا در تلاش های ابتدایی اسکان موثر نبوده است، اما کوچی های ساکن پس از درک اهمیت این دستاوردها به دعوت از همتایان کوچی شان برای اسکان شروع کردند تا به این تسهیلات دسترسی پیدا کنند. این عامل پس از ۲۰۰۲ اهمیت پیدا کرد زیرا آثار جنگ افغانستان به مرور کاهش یافت و سیستم های آموزش و صحت شروع به بازسازی کرد و به نظر می رسد تاثیر شگرفی [بر انتخاب کوچی ها] داشته است. واقعیت آن است که بازگشت به کوچنشینی در دهه ۱۹۹۰ شایع بود اما پس از ۲۰۰۱ بسیار اندک بوده است. در دهه ۱۹۹۰، زندگی کوچی هنوز برای کوچی هایی که مجبور به فرار از جنگ و پناهندگی به پاکستان شده بودند، جذاب بود و تعداد زیادی از آنها در دهه ۱۹۹۰ به گله داری پرداختند^{۱۵}.

عامل ۳: ایجاد اجتماع پیوسته تر

زندگی در مجاورت هم به معنای این نیز هست که کوچی های ساکن، در مقایسه با وضعیتی که در دسته های کوچک خانوادگی در مسیرهای مهاجرتی پراکنده اند، از موقعیت بهتری برای کمک به وابستگان دورتر برخوردار اند. در نتیجه، کوچی ها می توانند از زندگی غنی تر اجتماعی بهره مند شوند و مراسم و محافل را در کنار هم تجلیل کنند، و به همدیگر نیز کمک کنند^{۱۸}.

فایده زندگی در اینجا، شهرک جنت گل، این است که جمعیت بزرگی از کوچی ها که دارای رسوم و سنت های مشترک اند و با هم دیگر پیوند دارند، یکجا اند. به علاوه، در دشواری ها، ما می توانیم به همدیگر کمک کنیم^{۱۹}.

لازم است یادآوری شود که کوچی های ساکن از وابستگان شان دعوت می کنند به آنها بپیوندند. با آسان شدن روند اسکان پس از استقرار تعداد زیادی از کوچی ها، بسیاری از کوچی ها این دعوت را پذیرفتند. این بدان دلیل است که اقارب می توانند در یافتن خانه، شغل، کمک های مالی و مشورت و راهنمایی به کوچی هایی که مایل به اسکان اند، کمک کنند^{۲۰}.

این کوچی هایی که در شهرها ساکن شده اند، از ما می خواهند زندگی کوچ نشینی را ترک کنیم و به شهرها بیایم. زیرا زندگی کوچ نشینی پر از مشکلات است^{۲۱}.

۱۴ .Nicolle, "Qu'elle était verte ma vallée", p ۲۳۵-۲۳۶.

۱۵ مصاحبه با کوچی ساکن شده در زیستگاه وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن، زیستگاه وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹

۱۶ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۴ می ۲۰۱۹

۱۷ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن، وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹

۱۸ مصاحبه با کوچی ساکن در منطقه حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۱۹ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹

۲۰ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۴ می ۲۰۱۹.

۲۱ مصاحبه با ریش سفید کوچی قبیله بابکرخیل، ولسوالی ده سبز ولایت کابل، ۲۸ جنوری ۲۰۱۷

عامل ۴: انباشت مالی و کسب مهارت‌های جدید

برخی از کوچی‌ها موفق به انباشت مقدار هنگفت سرمایه شده‌اند و این مبالغ را پس از قطع جنگ‌ها بعد از ۲۰۰۱ به ملکیت و کسب و کار تبدیل کردند. در سایر موارد، مهاجرت به کشورهای عربی خلیج به آنها فرصت داد پول به دست آورند و حد اقل بخشی از آن را در افغانستان سرمایه‌گذاری کنند.^{۲۲} به علاوه، کوچی‌ها توانستند از طریق اسکان، از مهارت‌های جدیدشان به خوبی استفاده کنند یا در نتیجه جابجایی ناشی از سال‌های منازعه، فرصت‌های جدیدی را کشف کنند.

با این حال، اسکان معایبی نیز به همراه داشته است. کوچی‌ها استقلال (نسبی) شان را از دست داده و سوژه هوس چهره‌های متنفذ محلی قرار می‌گیرند (همانند بخش بزرگی از سایر جمعیت افغانستان):

[بزرگان] از ما پول جمع‌آوری می‌کنند و ما مجبوریم مبالغی را به آنها پرداخت کنیم زیرا اگر این کار را نکنیم، ما را سرزنش می‌کنند و تلاش می‌کنند در محله ما را منزوی کنند.^{۲۳}

۲۲ مصاحبه با ریش سفید کوچی قبیله نیازی، دره ای ولایت خوست، ۳ اپریل ۲۰۱۹

۲۳ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کار، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹

مطالعات موردی: امکان اسکان کوچی ها و تاثیر آن بر منازعه

مناطق اسکان دارای مجوز دولتی

شهرک سناتور حاجی جنت گل

شهرک حاجی جنت گل در غرب کابل در مراتعی که قبلا از سوی کوچی ها استفاده می شد، تاسیس شده است و به گفته یکی از موسفیدان، تا ۱۲۰،۰۰۰ جمعیت در آن زندگی می کنند. برخی از آبادی های 'خودانگیخته' قبلا جریان داشت اما در سال ۲۰۰۹ سناتور جنت گل حامد کرزی را متقاعد ساخت زمین های دولتی را به کوچی ها واگذار کند تا شهرکی را برای کوچی های ساکن تاسیس کند و اسناد رسمی زمین را نیز برای آنها صادر کند. به همین دلیل، شهرک به نام حاجی جنت گل نامیده شد. این منطقه از آن زمان به بعد به دلیل غصب گسترده زمین از سوی قدرتمندان محلی، از زمین های اصلی که از سوی حامد کرزی به کوچی ها داده شده بود، فراتر رفته است. قبایل کوچی از ولایات مختلف در شهرک حاجی جنت گل ساکن شده اند: خوست، پکتیا، پکتیکا، ننگرهار، لغمان، کابل، پروان، قندوز، بغلان و لوگر^{۲۴}.

کوچی های ساکن از طریق دوکانداری، اشتغال در بخش حمل و نقل/ترانسپورت یا کارهای دیگر (نوعا بخش خرید و فروش موتر) یا استخدام با معاش، هزینه های زندگی را تامین می کنند. با این حال، اکثر کوچی های ساکن در شهرک جنت گل در مقایسه با زندگی دشوار کوچی قبل از ۲۰۰۱، از وضعیت فعلی شان خوشحال به نظر می رسند. خواه به دلیل دوست داشتن زندگی جدید یا به خاطر نداشتن ابزار و امکانات، تنها شمار اندکی از این کوچی های ساکن به فکر بازگشت به زندگی قدیمی شان اند^{۲۵}.

وقتی یک کوچی ساکن می شود و مزایای زندگی ثابت را می بیند، هیچ گاهی به زندگی کوچ نشینی باز نخواهد گشت زیرا همه می دانیم که زندگی کوچ نشینی پر از مشقت، دشواری و گرفتاری است^{۲۶}.

حتی اگر فرصت بازگشت به زندگی کوچی وجود داشته باشد، ما این کار را نخواهیم کرد زیرا پولی برای خرید موآشی و شروع دوباره زندگی کوچی نداریم. اگر خانه فعلی خود را بفروشم، برای خرید ۲۰ راس حیوان کافی نیست^{۲۷}.

قاعده عمومی در زندگی کوچی های ساکن در شهرک جنت گل آن است که آنها حیوانات زیادی نگهداری نمی کنند زیرا چراگاه در این منطقه به شدت کمیاب است و مسیر رفتن به مراتع کوهستانی ناامن است. بر اساس گفته مصاحبه شوندهگان، حدود ۸۰ درصد کوچی های ساکن در شهرک فاقد موآشی اند یا نهایتا دو یا سه حیوان دارند که برای تامین آذوقه خانواده نگهداری می شوند. حدود ۲۰ درصد آنها هنوز شمار قابل توجه موآشی دارند. حدود ۲۰۰ خانواده (سه درصد کل خانواده ها) گله های بزرگ دارند اما در اکثر موارد به جای مهاجرت های فصلی، به تجارت حیوانات می پردازند. شاید، ازین جمع تنها ۵۰-۹۰ خانواده که دارای گله های بزرگ اند (تقریبا یک فیصد جمعیت) هنوز به کوچنشینی مشغول باشند و بخشی از خانواده هنوز با حیوانات سفر کنند^{۲۸}.

۲۴ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛

۲۵ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹.

۲۶ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه، برکی برک، ۲ اپریل ۲۰۱۹

۲۷ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹؛

۲۸ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ فبروری ۲۰۱۹.

شهرک حاجی جنت گل یکی از بزرگ ترین طرح های اسکانی است که از سوی حکومت افغانستان به راه افتاد اما در عمل، تطبیق آن بسیار متفاوت از چیزی ثابت شد که در ابتدا قرار بود رخ دهد. فرمان کرزی زمین هایی را اختصاصا به کوچی هایی از قبایلی واگذار کرد که معمولا به آن منطقه مهاجرت می کردند و مایل به اسکان بودند (مانند قبیله تره خیل). با این حال، به دلیل کنترل این طرح از سوی یک شخص کوچی قدرتمند و یا ناتوانی بسیاری از کوچی های ذینفع در ساختن خانه روی زمین های شان، بخش زیادی از زمین ها به ساکنین فروخته شد یا به کوچی هایی که هیچ حقی نسبت به آن نداشتند (زیرا قبایل آنها به صورت سنتی از چراگاه های آن منطقه استفاده نمی کردند)، یا حتی به برخی (یا مطابق بعضی گزارش ها، بسیاری) از افرادی که قرار بود زمین را به صورت رایگان در اختیار بگیرند. برخی از پاسخ دهندگان معتقد بودند که هیچ کسی هیچ زمینی را رایگان به دست نیاورده است. در سال ۲۰۱۹، شاید نیمی از جمعیت شهرک جنت گل فاقد پیشینه کوچنشینی بوده باشند. اکنون، قیمت نمره های زمین در شهرک جنت گل از مبلغ اصلی ۵۰،۰۰۰ افغانی (در هر نمره ۴۰۰ متر مربع) به ۳۰۰،۰۰۰ افغانی افزایش یافته و برای بسیاری از کوچی ها غیر قابل پرداخت است.

چنین 'جزایر قدرت' در افغانستان کم نیست^{۲۹}. یکی از منابع مدعی ست که مهم ترین کوچی قدرتمند دخیل در طرح، ۳۵ میلیون دالر از مجرای فروش این زمین ها به دست آورده است؛ وی و خانواده اش به خاطر همه معاملات زمین در این شهرک از مردم فیس می گیرند، و گروه ۵۰ نفری مسلح زیر دستور وی ساکنین محل را با ارباب وادار به پذیرش می کنند^{۳۰}. منابع دیگر گفتند که این قدرتمند محلی به خاطر کارهای عام المنفعه و خدمات عمومی که به شهرک داده می شود پول می گیرد و از دوکان ها و فعالیت های اقتصادی مایه جمع آوری می کند. ادعایی وجود دارد که یک نمره زمین همزمان به چند خریدار فروخته شده و نمره های زمین قبلا فروخته شده به زور از مالکان آن پس گرفته شده و دوباره فروخته می شوند^{۳۱}.

در نتیجه، شهرک حاجی جنت گل به ابزاری برای یک کوچی قدرتمند جهت تثبیت قدرت به هدف حمایت از خواست های سیاسی وی تبدیل شد که حمایت از نامزد ریاست جمهوری و کاندیداتوری خود وی به پارلمان است. مهم تر از همه، کوچی قدرتمندی که شهرک حاجی جنت گل را کنترل می کند، به کسانی که از وی زمین خریده اند، خودش 'قباله زمین' صادر می کند اما خریداران هیچ سندی از مراجع دولتی نگرفته اند. برخی از این افراد معتقدند این متنفذ محلی مانع مقامات دولتی برای صدور اسناد رسمی زمین می شود تا مردم را در انقیاد خود نگه دارد^{۳۲}.

در این جریان، ما با [نام حذف شد] ملاقات کردیم و از وی تقاضا کردیم قبیله [نام حذف شد] را در توزیع نمره ها و زمین ها در محله مذکور مد نظر بگیرد. وی قبول کرد و گفت برای هر خانواده قبیله ما دو نمره زمین می دهد اما این معامله مشروط به آن است که قبیله ناصر بپذیرد در زمان ضرورت از وی حمایت و به وی کمک کند. ما پذیرفتیم [...]. پس از نقشه برداری منطقه توسط افراد وی، وی برای ۲۰ خانواده از قبیله ناصر، ۴۰ نمره زمین داد، که هر کدام شامل ۴۰۰ متر مربع زمین برای اعمار خانه است^{۳۳}.

فرد قدرتمند شهرک جنت گل به ساکنین محل می گوید وی از آنها در برابر هر گونه تهدید محافظت می کند و شهرداری کابل را مجبور می سازد به آنها خدمات ارائه کند^{۳۴}. یکی از آنها تایید می کند که این قدرتمند محلی در تلاش است مردم را وابسته به محافظت توسط خود بسازد، از جمله از طریق کنترل روابط مردم با بیرون شهرک:

[نام حذف شد] به ما می گوید وی از ما در برابر هر نوع مشکل محافظت می کند. وی اغلب در مورد نفوذ خویش در حکومت سخن می گوید و معتقد است هر رئیس جمهور برای انتخاب شدن نیازمند حمایت اوست و ادعای دیگری نیز دارد. [...]. اگر روزی فرا برسد که [نام حذف شد] نباشد، ما قطعاً دچار مشکل می شویم زیرا او مدیریت همه امور داخل و بیرون شهرک را در اختیار دارد^{۳۵}.

۲۹ نیک میزاک و الیساندرو منسوتی، (جزایر قدرت: رقابت محلی و سهم ملی در حاشیه روستایی-شهری کابل، افغانستان)، (ژورنال مطالعات روستایی)، ۴۱:۲، ۱۸۳-۱۹۸، ۲۰۱۴.

۳۰ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹

۳۱ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۲ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۳۲ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۳۳ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۳۴ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۳۵ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹

این زورمند از اهرمی که در اختیار دارد برای بسیج کردن مردم جهت حمایت از خود استفاده می کند - آخرین مورد در فبروری ۲۰۱۹ اتفاق افتاد، زمانی که وی مردم را مجبور کرد در تظاهراتی که وی علیه حکومت مرکزی سازماندهی کرده بود، شرکت کنند. این زورمند به صورت مداوم با سایر زورمندان محلی و مردم درگیر است، درگیری که خود او شروع می کند.

در جریان انتخابات ریاست جمهوری اخیر، زمانی که بین [نام حذف شد] و [زورمند محلی دیگر] اختلاف بود، من در آن درگیری شرکت کردم اما، چنانچه می دانید، درگیری در مورد زمین نبود، بلکه بین ملیشه های [نام حذف شد] و [نام حذف شد] بود، کسی که می خواست در انتخابات دخل و تصرف کند...^{۳۶}

احتمالاً اسکان کوچی ها در شهرک حاجی جنت گل پایگاه قدرتی را برای این بزرگ کوچی به عنوان یک زورمند ایجاد کرده است - و باعث شده است وی بتواند فراتر از این منطقه اعمال قدرت و نفوذ کند.^{۳۷}

قضیه وزیر کاریز، خوشی

منطقه مسکونی وزیر کاریز (ولسوالی خوشی، لوگر) در سال ۲۰۱۳ شروع شد. این منطقه حدود ۵،۰۰۰ جریب زمین (۱۰ کیلومتر مربع) است و در حال حاضر بین دو ساحه تقسیم شده است: یکی شامل ۲۰۰۰ جریب زمین، دارای جمعیت حدود ۲۰۰۰-۱۶۰ خانواده از قبیله موساخیل مربوط قوم احمدزی، و دیگری حدود ۳۰۰۰ جریب زمین، دارای جمعیت چند خانواده از سایر قبایل (که به نام 'پناهنده' یاد می شود) میباشد. طرح حکومتی شامل توزیع ۱۰ جریب زمین به هر خانواده کوچی در آن منطقه بود و هر خانواده قرار بود ۲۰۰۰ افغانی بابت هر جریب پرداخت کند اما پروسه به بیراهه کشیده شد و قباله های زمین هرگز توزیع نشد. این کوچی ها تا حد زیادی زندگی کوچنشینی را در دهه ۱۹۸۰، زمانی که به پاکستان منتقل شدند، رها کردند. آنها در سال های ۲۰۰۱-۲۰۰۵ به افغانستان بازگشتند، و اکثراً در خوست، کابل، گردیز، لوگر و جلال آباد، زمین خریدند.^{۳۸}

برخی از رهبران معروف کوچی مانند حاجی نعیم کوچی، برادرش حاجی سلام کوچی و دیگران، با لابی گری از مقامات افغانستان در جریان حکومت کرزی خواستند به کوچی ها در این منطقه زمین داده شود. رییس جمهور کرزی فرمانی را برای اجرای این امر صادر کرد. در سال ۲۰۱۷، منطقه از سوی حکومت سروری شد تا نمره های زمین هر خانواده تعیین و ساحاتی برای مکاتب و مراکز صحتی اختصاص داده شود.

فعالیت های اصلی کوچی های ساکن در وزیر کاریز (خوشی) کارهای زراعتی و تجارت های کوچک است، هرچند اعضای بسیاری از خانواده ها در شهرها و در کشورهای حاشیه خلیج کار می کنند.^{۳۹} این کوچی های ساکن تنها تعداد اندک مواشی برای استفاده خانواده در اختیار دارند و سبک زندگی هیچ کدام کوچی نیست. به نظر می رسد این افراد از ترک زندگی کوچی خوشحال اند و هیچ گزینه ای به جز اسکان نمی بینند. به دلیل خاک مناسب، ظاهراً سرمایه گذاری آنها روی درختان مثمر موفق بوده است و اکثر خانواده ها می توانند به خاطر تامین معیشت روی محصولات زراعتی تکیه کنند.^{۴۰}

بعضی از مردم ما که در جریان تهاجم شوروی به پاکستان مهاجرت کرده بودند و مزایای زندگی ساکن را در پاکستان دیدند، فوراً همه مواشی شان را فروختند و به کسب و کار محلی روی آوردند.^{۴۱}

۳۶ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۳۷ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۱ فبروری ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۳ مارچ ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در حاجی جنت گل، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۳۸ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹.

۳۹ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹.

۴۰ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹.

۴۱ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹.

با این حال، پس از آن که کوچی های ساکن شروع به زراعتی سازی زمین ها کردند، سایر اجتماعات کوچی به خصوص قبیله بابر به سمت زمین جذب شدند. تنش فزاینده در این منطقه به مقامات حکومتی رسید و در سال ۲۰۱۸، مقامات حکومتی لوگر جوامع دیگری را که از پاکستان بازگشته بودند، به عنوان پناهنده به رسمیت شناختند. اداره اراضی افغانستان از آنها حمایت کرد و شروع کرد به توزیع بخش بزرگی از زمینی که زمانی به قبیله موساخیل داده شده بود (۳۰۰۰ جریب)، و از صدور قبالة برای موساخیل ها امتناع کرد. کوچی های ساکن اعتراض کردند، خصوصاً به این دلیل که آنها برای ساختن خانه و آماده ساختن زمین برای فعالیت های زراعتی، زمان و انرژی مصرف کرده بودند. کوچی های اولیه ساکن (موساخیل) مدعی فساد در اداره اراضی است و باور داشتند آنها نیز باید مبالغی را از میان اعضای خود جمع آوری کنند تا در اداره محلی لوگر طرفدار داشته باشند^{۴۲}.

بسیار زود، منازعه ای بین بابرها (تحت حمایت اداره اراضی) و موساخیل ها (کسانی که از حمایت وزارت انکشاف شهری برخوردار بودند) به صورت درگیری ادارات بوروکراتیک، شروع شد. درگیری از آنجا تشدید شد که برخی از موساخیل ها به تجاوز از محدوده ای که توسط مقامات حکومتی تعیین شده بود و به غصب زمین، دست زدند^{۴۳}.

زمین هایی در محدوده منطقه ما وجود دارد که ما تلاش کردیم به منطقه خود اضافه کنیم. در واقع، این زمین ها دولتی اند. دولت هیچ طرحی برای این زمین ها ندارد؛ بنا بر این، ما در مشورت با بزرگان خویش تلاش کردیم آن را قبضه کنیم^{۴۴}.

وزیر کاریز یکی از نمونه های صحنه رقابت اداری می باشد که طرح اسکان کوچی ها را به منبع دیگر منازعه تبدیل می کند. به نظر میرسد هر دو مطالعه موردی اسکان ای که دارای مجوز حکومتی اند بعد از اعطای مجوز ابتدایی از سوی دولت نادیده گرفته شده است. امتیاز اصلی اسکان - امنیت - به اثر ناامنی پلان شده توسط افراد زورمند در حاجی جنت گل و جنگ داخلی بوروکراتیک در وزیر کاریز خنثی شد. منطق مداخله مستقیم حکومت در اسکان کوچی مشکوک بنظر میخورد لا اقل با در نظر داشت این موضوع که بسیاری از کوچی های که از یکی از این پروژه ها مستفید شده بودند از قبل نیمه کوچی و یا کوچی های ساکن بودند.

۴۲ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹.

۴۳ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۱ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۲ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹؛ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۴ اپریل ۲۰۱۹.

۴۴ مصاحبه با کوچی ساکن در وزیر کاریز، لوگر، ۳ اپریل ۲۰۱۹

مناطق اسکان غیر مجاز

قضیه کوچی آباد، شهرک حاجی نبی در غرب کابل

منطقه کوچی آباد به تدریج از اواخر ۱۹۹۰ به بعد زمانی که بعضی از خانواده های کوچی از پاکستان بازگشتند و به اعمار منازل درین ساحه شروع کردند، به وجود آمد. اکثر این افراد به شکل نیمه کوچی زندگی می کنند. این جریان بعد از سال ۲۰۰۱ با الگوگیری از خانواده هایی که کم و بیش از قبل درین ساحه موفقانه سکونت کرده بودن، افزایش یافت. تا سال ۲۰۰۸، حدود ۱۰۰ خانواده در این منطقه ساکن شده بودند. از آنجایی که مسیرهای هزاره جات در سال ۲۰۰۹ مسدود بود،^{۴۵} جریان اسکان کوچی ها درین ساحه سرعت گرفت و در حال حاضر حدود ۴۸۰ خانواده از طایفه سهاک در زمینی که به اساس یک فرمان قدیمی شاهی برای زندگی موقت (در کنار چراگاه های معمول تابستانی آنها) به آنها سپرده شده بود زندگی می کنند.

این زمین از پدران و پدر کلان های ما می باشد زیرا آنها درین زمین زندگی کرده اند. دولت وقت اسناد قانونی درباره این زمین ها صادر کرده، و به همین دلیل، این زمین هنوز مربوط به ما می باشد و ما از آن برای سکونت استفاده می کنیم.^{۴۶}

در حالیکه مردم ساکن در اطراف این زمین معمولاً شاهد خیمه زدن کوچی ها در دوران فصل تابستان بودند، اقامت گزینی دایمی کوچی ها در ساحه دلیل بروز نزاع و اختلاف گردیده است. در حقیقت، طایفه سهاک ادعا دارد که تمام منطقه شهرک حاجی نبی قلمرو آنها است، مساله ای که اختلاف را بیشتر می سازد. این زیستگاه توسط شورای قومی متشکل از هشت تن از بزرگان قومی اداره می شود و در آن کوچی های سهاک از قبیله ایدوخیل دادوخیل زندگی می کنند؛ شاید دارای ۶۰۰۰ جمعیت، متشکل از مرد، زن و اطفال، که در مساحت حدود ۵۰۰ هکتار زمین پراکنده اند، باشد.^{۴۷} تنها ۱۵-۲۰ خانواده تعداد چشم گیر مواشی نگهداری می کنند که به جای علف تازه بیشتر به آنها علوفه خشک می دهند. ازین میان، تنها هشت خانواده هنوز هم رمه های خویش را که در مجموع تقریباً ۱۰۰۰ راس مواشی است در مهاجرت کوتاه مدت به طرف ولسوالی سروبی می برند.^{۴۸}

کوچی های که در کوچی آباد زندگی می کنند در فعالیت هایی مانند تشیبات کوچک، راندگی / ترانسپورت، شغل های دستی، مستخدم، و کارهای ساختمانی مصروف می باشند و اکثراً به طرف کوه سنگی رفت و آمد می کنند. بعضی از اعضای خانواده های آنها که در پاکستان زندگی می نمایند نیز برای آنها کمک نموده و پول ارسال می کنند. با این وجود، به نظر میرسد زندگی آنها درین ساحه به مراتب فقیرتر از آنهایی است که در حاجی جنت گل می باشند و احساس نوستالژی برای روزهای قدیمی کوچنشینی در آنها گسترده است. هیچ یک از مصاحبه شوندگان تعلیم و تربیه اطفال را یک امتیاز نمی دانند.

من اگر پول و امکانات پیدا کنم، حتماً به زندگی کوچنشینی خود بر می گردم زیرا وقتی کوچی بودم خوش بودم. هرگاه پسران و نواسه هایم حاضر به برگشت به زندگی کوچنشینی نباشند، من حاضر کسی را برای چوپانی و نگهداری مواشی و رمه های خود استخدام کنم، به این صورت، می توانم هم زندگی ساکن و هم زندگی کوچی خویش را اداره کنم. [...] تمام [کوچی های دیگر] حاضرند به زندگی کوچنشینی خویش برگردند. ....^{۴۹}

اگر وضعیت دوباره عادی شود و امنیت در سراسر کشور تامین گردد، همه ما زندگی کوچنشینی خویش را از نو شروع خواهیم کرد. در واقع، در حال حاضر فرصت ها برای ما بیشتر شده است؛ ما می توانیم برای انتقال مواشی و وسایل خویش از لاری ها و عراده جات استفاده کنیم. علاوه بر این، ما توانایی داریم برای چوپانی و محافظت از رمه های خویش افراد دیگر را استخدام کنیم. قیمت های مواشی فعلاً در بازار بالا تر است، به همین خاطر، اگر ما مواشی پرورش دهیم، این کار برای ما سود بیشتر خواهد داشت.^{۵۰}

با این وجود، حتی کوچی های ساکن همین منطقه می پذیرند که زندگی ساکن دارای مزایایی است، زیرا افراد می توانند به یکدیگر به آسانی کمک کنند.^{۵۱} با این وجود، زندگی نکردن در ساحه مسکونی رسمی، آنها را از خدماتی همچون تعلیم و تربیه محروم کرده است.^{۵۲}

۴۵ مراجعه شود به: جیستوزی، "نوع شناسی منازعه کوچی-دهنشین" و جیستوزی، "ترسیم منازعه کوچی - دهقان".

۴۶ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹

۴۷ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۲ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۴۸ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۲ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۴۹ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹

۵۰ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۵۱ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۲ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۵۲ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

اسکان کوچی های طایفه سهاک احتمالاً توانسته است از بروز نزاع میان آنها و مردم محل در امتداد مسیرهای قدیمی مهاجرت آنها جلوگیری کند، اما یقیناً منازعات جدیدی را با ساکنان محلی هزاره در غرب کابل بوجود آورده است و نزاع تازه ای را (در سال ۲۰۱۱-۲۰۱۲) با سایر کوچی ها از قبیل ملاخیل و کاکر که آنها نیز خواهان اسکان در همین ساحه اند، ایجاد کرده است. این منازعه در زمان حاکمیت امارت اسلامی آغاز گردید و طالبان این قضیه را به نفع خاندان سهاک فیصله کرد.^{۵۴}

کوچی های ملاخیل روایت متفاوتی را از آنچه رخ داده است، ارائه کردند:

ما قبل از رژیم طالبان و در زمان طالبان درین ساحه بیشتر به این دلیل برای سکونت آمدیم که در گذشته ازین منطقه منحیث چراگاه خویش استفاده می کردیم [...] ما در اینجا چندین سال در کنار شاخه ای از طایفه سهاک زندگی کرده ایم، اما از زمانیکه جمعیت کوچی های سهاک افزایش یافت و خانواده های بیشتر خود را دعوت کردند، آنها شروع به خارج کردن ما ازین منطقه کردند. آنها آمدند و با زور تمام خانه ها و سرپناه های ما را به آتش کشیدند. آنها بسیار ظالمانه و حتی بسیار خشونت آمیز رفتار کردند. [...] ما در برابر آنها مبارزه کرده ایم و به چندین تن از بزرگان کوچی و مقامات دولتی مراجعه کردیم، اما هیچ کسی با ما همکاری نکرد. آنها در خارج کردن ما ازین ساحه موفق شدند و، درحال حاضر، مردم ما به طور پراکنده در تمام ساحات شهر کابل زندگی می کنند.^{۵۵}

در حقیقت، ادعاهای ملاخیل ها درباره این زمین ها مشابه ادعای قبیله سهاک است:

این منطقه چراگاه پدران و پدرکلان های ما و ساحه سکونت موقتی فصلی ما بود. [...] ما اسنادی در اختیار داریم که از پدران و پدر کلان های ما به ما رسیده است، اما دولت اصلیت آنها را تایید نمی کند.^{۵۶}

مطابق به گزارشات، سهاک به مقامات اجازه نداده است این ساحه را سروی کند. در ریاست کوچی ها دو قضیه ای مربوط به منازعه میان سهاک و ملاخیل ثبت شده است و در زمان حکومت کرزی چندین کمیسیون جهت رسیدگی و حل منازعه تشکیل گردیدند که کدام موفقیتی در پی نداشتند.^{۵۷}

از آنجایی که اسکان سرخودانه و غیرمجاز در این منطقه تنش هایی را با مردم محلی اطراف آن بوجود آورده است، بزرگان کوچی های محلی مجبور شدند به منظور محافظت از خود و نگرانی از وسیعتر شدن تدریجی این منازعات روابط خویش را با زورمندان کوچی ها و سیاست مداران داخلی برقرار کنند.^{۵۸}

قضیه دشت خاکه، ولسوالی برکی برک ولایت لوگر

منطقه مسکونی دشت خاکه در سال ۲۰۰۳ توسط کوچی هایی ایجاد شد که در دهه ۱۹۸۰ در پاکستان پناهنده شده بودند و سپس در دهه ۱۹۹۰ به ولایت خوست منتقل شده بودند. این منطقه شامل دو بخش به نام های دشت خاکه بالا و دشت خاکه پایین است و در گستره ای به وسعت حدود ۲۴۰۰ هکتار (۱۲۰۰۰ جریب) چراگاه های دولتی امتداد یافته و دارای جمعیت تقریباً ۴۰۰-۶۳۰ خانواده متعلق به ۲۲ طایفه مختلف احمدزی می باشد. این کوچی ها در چراگاه های آبایی خویش نیز زندگی می کنند. کوچی های قبلی، وابسته به بزرگ قبیله یعنی نعیم کوچی ادعا می کنند که رئیس جمهور مجددی در سال ۱۹۹۲ طی فرمانی این زمین را به آنها داده است. اما این فرمان از سوی مقامات حکومت کنونی به رسمیت شناخته نمی شود، هرچند اداره محلی لوگر این ساحه را به تازگی سروی کرده است، واقعیتی که به نظر میرسد متضمن احتمال پذیرش مشروعیت این منطقه در آینده است. مقامات دولت درین اواخر اعمار یک کلینیک صحتی برای این منطقه را منظور کرده اما کار آن هنوز آغاز نشده است.^{۵۹}

۵۳ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹

۵۴ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹

۵۵ مصاحبه با کوچی های ساکن در کوچی آباد، ۱ مارچ ۲۰۱۹

۵۶ کوچی قبلی ساکن در کوچی آباد، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۵۷ کوچی قبلی ساکن در کوچی آباد، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۵۸ کوچی قبلی ساکن در کوچی آباد، ۴ مارچ ۲۰۱۹

۵۹ مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۲ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۳ مارچ ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در کوچی آباد، ۴ مارچ ۲۰۱۹

اعضای کوچی های دشت خاکه کوچنشیني را به طور کامل ترک کرده و تنها تعداد اندک موآشی را برای رفع نیازمندی خانواده های خویش نگهداری می کنند. آنها به کشت گندم، جواری و برنج و در بعضی موارد درختان مثمر رو آورده اند. آنها همچنان در فعالیت های تشبثات کوچک، عمدتاً در سکتور ترانسپورت، مصروف اند. پول های که از پاکستان حواله می شوند به عواید آنها کمک بزرگی می کند. از این که این منطقه مسکونی تاکنون به رسمیت شناخته نشده است، به استثنای یک مرکز صحتی کدام سرک، مکتب یا تعمیر صحتی اساسی درین زیستگاه اعمار نشده است. این خانواده ها که قبلاً کوچی بودند با وجود شکایت از نبود خدمات هنوز از سکونت درین ساحه خوشنود اند. به نظر می رسد این افراد احساس دلتنگی اندکی برای زندگی کوچنشیني دارند.^{۶۰}

کوچی های ساکن درین ساحه بسیار زود با مردم محلی ساکن درین منطقه و سایر کوچی ها دچار اختلاف گردیدند، مخصوصاً به دلیل اینکه تعداد کوچی های ساکن شروع به افزایش کرد. بعد از آن که کوچی های احمدزی زمین های دولتی را برای سکونت خویش اشغال کردند، این کار مردم محلی اطراف آنها که فکر میکردند آنها نیز باید سهمی در زمین های اشغال شده داشته باشند، وادار به این کار کرد. روابط آنها در سال ۲۰۰۴ با مردم تاجیک شاه مزاری ساکن منطقه تیره شد و خانه های کوچی های ساکن مورد تهاجم قرار گرفت و حتی به آتش کشیده شد. به نظر می رسد میانجی گری حکومت و افراد محلی موضوع را حل کرده باشد، اما این اختلاف و نزاع در سال ۲۰۰۶ با قبیلله استانکزی ساکن منطقه دوباره شعله ور گردید. این نزاع بعداً در سال ۲۰۰۹ در دشت خاکه پایین تکرار شد و این بار طرف مخالف کوچی ها شامل ساکنان محلی از قوم پشتون (استانکزی) و تاجیک بودند. در سال ۲۰۱۳، نزاع تازه ای با مردم محلی پادوان و باغ قلا در گرفت. در این نزاع، ۳۴ تن از هر دو طرف به قتل رسیدند. میانجی گری تازه موفق بود اما در سال ۲۰۱۸، نزاع بالای بعضی زمین های کوهستانی با قوم غازی خیل دوباره آغاز شد و هنوز حل و فصل نگردیده است.^{۶۱}

درین قضیه، کوچی های ساکن نتوانستند زورمندان کوچی را به طرفداری از خود سوق دهند، شاید به دلیل اینکه آنها بسیار فقیر می باشند و توانایی پرداخت مصارف محافظت از خویش را ندارند. با این وجود، کوچی های ساکن دشت خاکه به بزرگان کوچی دارای رابطه با حکومت و طالبان به خاطر حمایت شان در زمان بروز اختلافات و تنش ها، مبالغی را پرداخت می کنند.^{۶۲}

یافته های اصلی

نزاع نه در کوچی آباد و نه در دشت خاکه به دلیل مداخله زورمندان کوچی یا سایر زورمندان به وجود نیامد، حتی که در کوچی آباد دیرتر از آنها خواسته شد به درگیری بیبوندند. این واقعیت حاکی از آن است که پروسه های اسکان مدیریت نشده و خودانگیخته به احتمال زیاد در ذات خود باعث منازعه می شود، حتی بدون مداخله بدخواهانه بیرونی. بنا بر این، منازعه بین کوچی ها و ده نشین ها به دلیل این نوع اسکان، به سادگی تغییر می یابد و حتی تشدید شود.

۶۰ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۱ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۲ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۳ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۴ می ۲۰۱۹

۶۱ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۱ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۲ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۳ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۴ می ۲۰۱۹

۶۲ مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۱ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۲ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۳ اپریل ۲۰۱۹، مصاحبه با کوچی ساکن در دشت خاکه در برکی برک، ۴ می ۲۰۱۹

نتیجه گیری

اسکان کوچی ها به دلیل گوناگون واقع شده است و هیچ گاهی به هدف پایان دادن به منازعه کوچی-دهنشین پلان گذاری و طراحی نشده است. با این حال، با تشدید منازعه کوچی-دهنشین، این مقاله این فرضیه را بررسی کرده است که اسکان می تواند بخشی از راه حل باشد. بررسی مزایا و معایب اسکان کوچی ها در این مقاله دشوار است. پیامدهای منفی زیادی وجود دارد. اسکان کوچی ها شاید یک منبع منازعه در یک منطقه را از بین ببرد، اما همزمان به دلیل کمیاب بودن زمین، منازعات جدید را در جاهای دیگر به وجود می آورد. بنا بر این، اسکان کوچی تنها محل منازعات را تغییر می دهد.

در نتیجه رقابت بر سر استفاده از مراتع، اجتماعی که در گذشته هیچ اعتراضی نسبت به دسترسی کوچی ها به چراگاه ها نداشتند، با آنها به مخالفت برخاستند. در غیاب برنامه حکومتی برای اسکان کوچی ها در ساحات مشخص، آنها یا در شهرها ساکن شدند یا هر قسمتی از زمین را که یافتند، قبضه کردند. تعداد محدود کوچی ها دارای منابع لازم برای خرید زمین اند، بنا بر این یکی از گزینه های آنها اشغال مراتع در نقاطی است که می توانند این کار را بکنند. ناگزیر، کوچی هایی که هنوز اسکان نیافته اند و هر ده نشینی که از مراتع مورد نظر استفاده می کنند، در برابر اسکان آنها اعتراض خواهد کرد، امری که به منازعات جدید می انجامد. اقدام ضعیف، غیر منسجم و کند دولت در برخورد با مساله اسکان کوچی ها احتمالاً باعث ظهور اختلافات شده است.

با این حال، حتی در موارد محدود زیستگاه های تحت حمایت یا مجاز حکومتی، وضعیت به درستی پیش نرفت. مقامات حکومتی هیچ گاهی نتوانستند پروسه های اسکان را به صورت مؤثر مدیریت کنند، به خصوص در وزیر کاریز، جایی که ادارات مختلف حکومتی با گروه های مختلف رقیب همسو شده اند. طرح های حکومتی در بهترین حالت فاقد کمال اند و ضعیف اجرا می شوند، از سوی دیگر تحت شعاع فساد قرار دارد و در برابر تصرف نخبگان به شدت آسیب پذیر اند. پشتیبانی در بخش های معارف، خدمات صحتی و غیره به کندی ارائه شده است. به عبارت دیگر، طرح های حکومتی اسکان کوچی بی معنی است، مگر اینکه مقامات حکومتی بتوانند این طرح ها را به صورت مؤثر مدیریت کنند یا، حداقل، به تعهدات شان عمل کنند.

با این وجود، زوایای مثبتی نیز در این داستان وجود دارد. همه چهار قضیه مورد مطالعه به لحاظ بهبود اقتصادی، نتایج خوبی داشته اند، البته به استثنای جزئی کوچی آباد. همه این چهار منطقه مسکونی به دلیل کمک های دریافتی از خارج و حمایت از اعضای خانواده ها که در شهرها کار می کنند، ظاهراً پایدار است، حتی اگر از جهت کیفیت زمین و فاصله آنها از مراکز شهرهای بزرگ بین آنها تفاوت جدی وجود دارد. کوچی های ساکنی که توانستند فعالیت های زراعتی سودآوری را راه اندازی کنند (نوعاً درختان میوه دار)، کسانی هستند که عملکرد شان بهتر از دیگران است. داشتن نوعی از حمایت دولتی در چنین مواردی سودمند است، زیرا درختان مثمر سرمایه گذاری های درازمدت است که نیازمند اعتماد نسبت به آینده درازمدت است. مناطق کلانی مانند شهرک حاجی جنت گل برای حفظ پایداری خویش به موجودیت کارهای دارای معاش وابسته تر است. به دلیل حجم مناطق تحت سروی، نه سبک زندگی نیمه کوچی و نه سایر اشکال مالدارانی نقش مهمی در تامین پایداری اقتصادی اسکان ندارد اما در مورد مناطق کوچک تر، شاید موضوع متفاوت باشد. به نظر می رسد اکثر کوچی هایی که اسکان می یابند به این نتیجه رسیده اند که زندگی ساکن بر زندگی کوچی ترجیح دارد، حد اقل به دلیل این که این امر در ۴۰ سال اخیر جنگ های جاری در افغانستان تجربه شده است. اهمیت موضوع از آن رو بیشتر می شود که کوچی هایی که اسکان یافتند بدون مشورت یا حمایت یا با مشورت و حمایت اندکی این کار را کرده اند و در فراگیری مهارت های جدید نسبتاً موفق بوده است.

هرچند نقاط منفی طرح اسکان بر نقاط مثبت آن می چربد، اسکان کوچی ها بدون در نظر داشت این موضوع دوام یافته است و احتمالاً به همین منوال ادامه خواهد یافت. با توجه به ارقام تازه ریاست کوچی ها، که نشان می دهد تنها شمار کوچک نیمه کوچی ها فعال اند، می توان استدلال کرد که اسکان تقریباً به صورت کامل انجام شده است. نقاط منفی، به جای اینکه به نفس مساله اسکان مربوط باشد، به عدم مؤثریت دولت افغانستان در اجرای طرح های خود برای اسکان کوچی ها نیز ارتباط دارد.

به علاوه، با توجه به حجم درخواست های حمایت از جانب گروه های مختلف نیازمند (مانند پناهندگان عودت کننده، بیجاشدگان داخلی، و غیره) کوچی های ساکن شونده نباید فراتر از ارائه تدریجی خدمات عمومی، انتظار حمایت مستقیم وسیع را از ادارات دولتی داشته باشند.

با این حال، دولت افغانستان می تواند از طریق اتخاذ و اجرای تصمیم واضح و منسجم در باره اختصاص زمین، در پیشبرد اسکان کوچی ها سهم شایانی بگیرد. این کار می تواند فرایندی را که همواره مستقل از نهادهای دولتی رخ داده است، قانونی بسازد و سازمان ببخشد. مقامات حکومتی همچنان می توانند با دور نگه داشتن زورمندان از پروسه اسکان و، در عوض، ایجاد روابط مستقیم با اجتماعات کوچی ها، به این پروسه کمک کند. این امر می تواند در ایجاد مشروعیت دولتی، بدون پرداخت هزینه های بزرگ، مؤثر واقع شود.

پیشنهادات شما

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان میخواهد تا از پیشنهادات شما به عنوان استفاده کنندگان منابع تحقیقاتی این نهاد مستفید شود. شما چه خواننده دائمی انتشارات ما باشید، چه در یکی از ورکشاپ ها یا سخنرانی های این واحد شرکت کرده باشید، چه از کتابخانه استفاده کرده باشید و یا جدیداً با این سازمان آشنا شده باشید. نظریات و پیشنهادات شما برای ما ارزشمند است. نظریات شما برای ما کمک میکند تا هدف خود را به بهترین وجه تعقیب نموده و یافته های کاری خود را به شکل بهتر با خوانندگان نشریات ما به اشتراک بگذاریم. سهل ترین راه برای ارائه پیشنهادات شما استفاده از این ایمیل آدرس میباشد. areu@areu.org.af

شما نیز میتوانید هر نظری که دارید از طریق شماره ۷۹۹۶۰۸۵۴۸ (+۹۳) در میان بگذارید. اما بعضی اطلاعات که عمدتاً برای ما سودمند خواهند بود عبارتند از:

- چطور از نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید. (مطالعه انتشارات، شرکت در جلسات و غیره)؟
- به چه منظور از تحقیقات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می کنید؟
- به چه شکل انتشارات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را بدست می آورید؟
- از نسخه الکترونیکی استفاده میکنید یا نسخه چاپی؟
- چگونه انتشارات میتوانند اطلاعات را به شکل بهتری ارائه دهند؟
- نظر شما در مورد روند تحقیقاتی و نتایج ما چیست؟
- انتشارات یا رویداد های مورد علاقه شما در واحد تحقیق ارزیابی افغانستان کدام است؟
- به نظر شما ما چه کار های را بهتر میتوانیم انجام دهیم؟
- علاقه، ساحه و موقعیت کاری یا مطالعه شما کدام است؟
- عرصه علاقمندی، اشتغال، مطالعه و موقعیت تان؟

لیست نشریات اخیر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

تمام نشریات در وب سایت www.areu.org.af قابل دسترسی اند و اکثر آنها به صورت نسخه چاپی رایگان در دفتر واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان موجود میباشند.

تاریخ	نام نشریه	نویسنده	موجود به زبان دری	موجود به زبان پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
می ۲۰۱۹	افتاب با دو انگشت پنهان نمیشود: مواد مخدر غیر قانونی و بحث ها روی توافق سیاسی در افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله معلوماتی
می ۲۰۱۹	پارلمان افغانستان: وظایف و صلاحیت های مندرج قانون اساسی و عملکرد آن بعد از سال ۲۰۰۱	داکتر شمشاد پسرلی، زلی مالیار	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحقیقی
مارچ ۲۰۱۹	زندگی با قرصه: محدودیت های قرصه غیر رسمی مصونیت معیشتی در ولایت هرات	تام شاه، احسان الله غفوری	✓	✓	مصونیت اجتماعی	مقاله مقدماتی
جنوری ۲۰۱۹	نقش دولت در مدیریت کوچ نشینی و نزاع بین کوچی ها-ده نشین ها	انتونیو گيستوزی	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
دسامبر ۲۰۱۸	سازمان و تشکیلات اداره عامه در پرتو قانون اساسی قانون اساسی ۲۰۰۴ افغانستان	میرویس ایوبی، داکتر هارون رحیمی	✓	✓	قانون اساسی	مقاله تحلیلی
نوامبر ۲۰۱۸	خشک و دور از آب: کشت خشخاش و آینده ی ساکنان مناطق دشتهای جنوب غربی افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
می ۲۰۱۸	ارزیابی تاثیر EUPOL در اصلاحات پولیس افغانستان	قیوم سروش	✓	✓		مقاله مقدماتی
نوامبر ۲۰۱۸	خشک و دور از آب: کشت خشخاش و آینده ی ساکنان مناطق دشتهای جنوب غربی افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
اکتوبر ۲۰۱۸	نوسان بین امید و ناامیدی: رفتار رای دهی شهروندان کابل در انتخابات ولسی جرگه ۲۰۱۸	محمد مهدی ذکی، صدیقه بختیاری و حسن وفايي			حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مختصرنامه
اکتوبر ۲۰۱۸	دست بردن به خانه زنبور: مردم روستایی هلمند مبارزات ضد شورشگری را چطور میبینند	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی
سپتامبر ۲۰۱۸	اهداف توسعه پایدار مربوط به صحت و نقش مراکز تحقیق پالیسی: ایجاد تحرک در جنوب آسیا	سید احمد میثم نجفی زاده			گزارش	حمایت اجتماعی
سپتامبر ۲۰۱۸	خشونت مبتنی بر جنسیت در میان کودکان بی جا شده داخلی در کابل: اقداماتی که باید انجام شود	لیه ویلفریدا و جونا چاوز			حمایت اجتماعی	پالیسی نامه
اگست ۲۰۱۸	سیاست ها در ماورای شواهد: مورد سوال قرار دادن ارتباط میان ارائه خدمات و مشروعیت دولت در افغانستان	اشلی جسکن و اورخلا نعمت	✓		حمایت اجتماعی	مقاله تحلیلی
جولای ۲۰۱۸	افراطگرها و فعال: افراطگرایی در بین محصلان پوهنتون در کابل هرات	ویدا مهران			حمایت اجتماعی	پالیسی نامه
می ۲۰۱۸	ارزیابی تاثیر EUPOL در اصلاحات پلیس افغانستان	قیوم سروش			حمایت اجتماعی	مقاله مقدماتی
می ۲۰۱۸	آب هرچه عمیق تر، آرام تر: کوکنار نا مشروع و تحول دشت های جنوب غرب افغانستان	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	مقاله تحلیلی

حوت ۱۳۹۶	مصونیت شهری: برنامه بازیابی بنای صلح شهری در افغانستان	یما تریبی	√	√	حمایت اجتماعی	پالیسی نامه
جنوری ۲۰۱۸	مطالعه بازنمایی: میکانیزم های نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	ولی محمد کنديوال			حمایت اجتماعی	پالیسی نامه
مارچ ۲۰۱۸	مطالعه بازنمایی: میکانیزمهای نهادی برای مهار کردن قاچاق انسان در افغانستان	سوپرو نراسیمهیا			حمایت اجتماعی	نشریه تحلیلی
جنوری ۲۰۱۸	نوع شناسی منازعهء کوچی-ده نشین در افغانستان	داکتر انتونيو گيستوزی	√	√	مدیریت منابع طبیعی	نشریه تحلیلی
عقرب ۱۳۹۶	خلاصه ای در مورد منازعه کوچی و باشندگان محل در افغانستان	داکتر انتونيو گيستوزی	√	√	حمایت اجتماعی و معیشت	چکیده
اسد ۱۳۹۶	باز نگری قضایی در افغانستان	غزال حارس	√	√	قانون اساسی	پالیسی نامه
اسد ۱۳۹۶	تکامل قوه اجرائیه در افغانستان: نگاهی به گذشته و پیشنهادهایی در مورد راه پیشرو	کاوون کاکر، توماس کریمر، همایون رفوفی	√	√	قانون اساسی	پالیسی نامه
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری شهری: ارزیابی برنامه انکشاف شهری در افغانستان	دتلیف کامیر، ذبیح الله عیسی	√	√	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	پالیسی نامه
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری معادن: سیستم مؤثر جمع آوری عواید صنایع استخراجی در افغانستان	جاوید نورانی	√	√	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	پالیسی نامه
جوزا ۱۳۹۶	حکومتداری مهاجرت: تکامل مفاهیم و چارچوب نهادی در افغانستان	ولی محمد کنديوال، هلن سی سی	√	√	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	پالیسی نامه
حمل ۱۳۹۶	اصلاحات خدمات ملکی در افغانستان: نقش و وظایف سکتور خدمات ملکی	سید حشمت الله هاشمی، گیرهارد لاولت	√	√	حکومتداری و اقتصاد سیاسی	مقاله مسأله محور
جولای ۲۰۱۶	نزدیک ساختن دولت با مردم: غیرمتمرکز ساختن پلانگذاری و بودجه سازی	نعمت الله بیژن، فرحت امیل و هارون نایب خیل			برنامه ریزی، بودجه گذاری و حکومتداری در سطح ولایتی	نشریه تحلیلی
جولای ۲۰۱۶	نقش جامعه مدنی در ترویج حکومتداری خوب در افغانستان	اورخلا اشرف نعمت و کربین پورتر			جامعه مدنی و حکومتداری	نشریه تحلیلی
می ۲۰۱۶	اقدام متوازن کننده برای حکومتداری سکتور منابع	جاوید نورانی و لین دی بروگر			معادن و حکومتداری	نشریه تحلیلی
می ۲۰۱۶	توسعه منابع آبی فرامرزی: چه دیدگاه هایی برای همکاری در میان افغانستان، ایران و پاکستان وجود دارند؟	وینست توماس با مجیب احمد عزیز و خالد بهزاد			مدیریت منابع طبیعی	مطالعه موردی
می ۲۰۱۶	نگاه نزدیک به مردان و «انواع مردانگی»: مشارکت فعال مردان در برابری جنسیتی	لیا ویلفردا آر. ای. پیلانگو، چونا آر. اجاوز، پروینز طفیل، سید مهدی موسوی	√	√	جنسیت	پالیسی نامه
اپریل ۲۰۱۶	دولت سست بنیان: چگونه تریاک تیشه به ریشه افغانستان زد	دیوید مسفیلد			مدیریت منابع طبیعی	کتاب

ISBN 978-9936-641-35-8

9 789936 641358

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
ناحیه ۱۰، سرک ۱، فیز A، شهر نو
کابل، افغانستان
شماره تماس: ۷۹۹ ۶۰۸ ۵۴۸ (۰) +۹۳
ایمیل: publications@areu.org.af
ویب سایت: www.areu.org.af

تمام نشریات واحد تحقیق و ارزیابی
افغانستان را می‌توانید از صفحه انترنتی
www.areu.org.af این اداره
دریافت نمایید.
همچنان نسخه های چاپی بعضی از
نشریات این اداره را می‌توانید از دفتر
واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
بدست آورید.

